

Orijinal Soru: Temel Bilimler 78

78. Metaplazi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Diferansiye bir hücre tipinden diğer bir hücre tipine olan geri dönüşümsüz değişimdir.
B) Metaplaziye yol açan etki, süregelen olması durumunda metaplastik epitelde malign transformasyona da neden olabilir.
C) Özofageal skuamöz epitel yerine ortaya çıkan intestinal tip kolumnar hücre metaplazisi zemininde en sık skuamöz hücreli karsinom gelişimi görülür.
D) Mezenkimal dokular yönündeki metaplastik değişiklikten kanser gelişme riski oldukça yüksektir.
E) Metaplazi en sık olarak skuamöz hücreden kolumnar hücreye doğru görülür.

Doğru Cevap:B

KAMP NOTLARIMIZDAN REFERANSLAR

İLGİLİ NOTLAR

8

TUS HAZIRLIK MERKEZLERİ

HÜCRESEL ADAPTASYON MEKANİZMALARI

HİPERPLAZİ

- Bölünebilen hücrelerin sayısındaki artıştır.
- Patolojik** (endometriyal hiperplazi, benign prostat hiperplazisi, derideki papillomlar), **fizyolojik hormonal** (laktasyonda-pubertede meme), **fizyolojik kompanzatuvar** (parsiyel hepatektomi sonrası) olabilir.

HİPERTROFİ

- Organellerin sayısında ve **hücre boyutunda artışla** giden, hücre sayısında artış görülmeyen büyümedir.
- Fizyolojik hipertrofi**, hamilelik esnasında uterusu östrojen etkisi ile **düz kas hipertrofisi (daha çok) ve düz kas hiperplazisi** şeklinde görülebilir.
- Patolojik hipertrofi**, sistemik hipertansiyon ya da aort kapak hastalıklarında sol ventrikülde görülür.
- Hipertrofide hücresel büyümeyi asıl sağlayan değişim **protein artışı**dır. Bu ise granüllü endoplazmik retikulum sayısında artışa bağlıdır.
- Genellikle hiperplazi ve hipertrofi bir aradadır

ATROFİ

- Hücre maddesinin ve organellerinin azalmasından dolayı **hücre boyutunda görülen küçülmedir**. Ancak ana olay **protein azalması**dır. Proteinlerin yıkımı **ubiquitin-proteozom yolağı** ile gerçekleşir.
- Azalmış işgücü, innervasyon kaybı, azalmış kan akımı, yetersiz beslenme, endokrin stimülasyonun kaybı, yaşlanma önemli örnekleridir.
- Embriyogenezde notokord-tiroglossal kistin küçülmesi, doğumdan sonra uterusun küçülmesi ise **fizyolojik örnekleridir**.
- Lipofuscin** granülleri de atrofide birikir. Bu granüllerin kalpte birikmesi **Brown atrofi** olarak adlandırılır.

METAPLAZİ

Temel Bilimler 78. soru
Patoloji Kamp Notu 1. Fasikül Sayfa 008

- Kök hücre yeniden programlanıp diğer hücelere dönüşür. Dönüşen hücreler epitel olarak daha dayanıklı olsalar da enfeksiyona daha yatkındır ve **maligniteye dönüşüm riskleri** vardır.
- Sigara içenlerde ve vitamin A eksikliğinde** solunum sisteminde kolumnar epitel skuamöz epitele dönüşür.
- Barret özofajitinde** skuamöz epitel, kolumnar epitele dönüşür.
- Kronik irritasyona** bağlı epitelde **skuamöz hücreye** dönüşüm olur. Tipik örneği organ duktuslarında veya lümenlerinde taş irritasyonuna bağlı skuamöz metaplazi gelişmesidir. Schistosoma'ya bağlı mesanede de skuamöz metaplazi gelişebilir.
- Travmadan sonra iskelet kasında kemik metaplazisi görülebilir ve **miyositis ossifikans** adı verilir.

- **Barrett özofagus tanımı...** Özofagus alt uç skuamöz epitelinin, goblet hücresi içeren kolumnar epitele dönüşümü (intestinal metaplazi)
- **Gastroözofageal reflüden adenokansere ilerleyen patogenetik sürecin basamakları...** Kronik reflü → Barrett metaplazi → Displazi → Adenokanser
- **Barrett özofagus tespit edilen hastalarda yaklaşım...**
  - ✓ Displazi yoksa → 3 yılda bir endoskopi
  - ✓ Displazi varsa → İkinci patolojik ile konfirmasyon
    - Düşük derece displazi: 6-12 ayda bir endoskopi
    - Yüksek dereceli displazi veya kanser: Evreleme amacı ile endoskopik mukozal rezeksiyon
- **Barrett metaplazisi gelişen bir hastada PPI tedavisinin veya reflü cerrahisinin kanser gelişme riski üzerine olan etkisi...** Yok
- **GÖRH'te Barrett metaplazisi ve dolayısı ile özofagus adenokanser gelişme riskini arttıran durumlar...**
  - ✓ Obezite
  - ✓ Erkek cinsiyet
  - ✓ > 60 yaş
  - ✓ Safra reflüsü
- **Myenterik pleksustaki ganglionların dejenerasyonu sonucu gelişen özofagus motilite bozukluğu...** Akalazya
- **Akalazya patogenezinde rol oynayan enfeksiyonlar...**
  - ✓ HSV tip 1 → Primer akalazya
  - ✓ T. cruzi (Chagas hastalığı) → Sekonder akalazya
- **Akalazyada klinik tablo...**
  - ✓ Hem katı hem de sıvı gıdalara karşı ilerleyici disfaji
  - ✓ Göğüs ağrısı (geç dönemde azalır)
  - ✓ Regürjitasyon (reflü değil), aspirasyon
- **Özofagus skuamöz hücreli kanser gelişme riskini arttıran motilite bozukluğu...** Akalazya
- **Akalazyada baryumlu grafi bulguları...**
  - ✓ Özofagus alt uçta kuş gagası görünümü
  - ✓ Darlığın proksimalinde genişleme (megaözofagus)
- **Akalazyada manometri bulguları...**
  - ✓ Distal özofagusta peristaltizm kaybı
  - ✓ AÖS'de gevşeyememe veya inkomplet gevşeme
  - ✓ AÖS tonusunda artma
- **Akalazya tedavisi...**
  - ✓ Medikal: Nitrat, kalsiyum kanal blokörü
  - ✓ Endoskopik: Balon dilatasyon, miyotomi (POEM), Botulinum toksin uygulaması
  - ✓ Cerrahi: Heller miyotomi+Nissen funduplikasyon
- **Baryumlu özofagus grafisinde tirbuşon görünümü yapan motilite bozukluğu...** Diffüz özofageal spazm
- **Diffüz özofageal spazm da manometri...**
  - ✓ Spastik ve non-peristaltik kontraksiyonlar
  - ✓ AÖS gevşemesi ve basıncı genellikle normal
- **Nutcracker (fındık kırın) özofagusta manometri...**
  - ✓ Yüksek amplitüdü ve peristaltik kontraksiyonlar
  - ✓ AÖS gevşemesi ve basıncı genellikle normal

- **Bağ doku hastalıkları ve özofagus...**
  - ✓ **Skleroderma:**
    - Distal özofagusu tutar (dismotilite)
    - Peristaltizm kaybı + AÖS basıncında azalma
    - Sonuç: Hem reflü hem de disfaji
  - ✓ **Dermatomiyozit/polimiyozit**
    - Proksimal özofagusu tutarak disfajiye neden olur.
- **İmmünsüpresyon (kemoterapi, HIV, organ nakli vb) olan bir hastada odinofaji varlığında en olası tanı...** Enfeksiyöz özofajit (İlk tetkik: Endoskopi)

Enfeksiyöz özofajitler

Endoskopik bulgular	
Kandida	Hiperemik mukozada beyaz plaklar
HSV	Yaygın multiple veziküler lezyonlar
CMV	Serpentinöz (dalgalı) ülserasyon
Mikroskopik bulgular	
Kandida	Psödohif
HSV	İntranükleer inklüzyon (Cowdry A)
CMV	İntranükleer + intrasitoplazmik inklüzyon
Tedavide ilk tercih ilaçlar	
Kandida	Flukonazol
HSV	Asiklovir
CMV	Gansiklovir veya valgansiklovir

- **Korozif madde içen bir hastada perforasyon şüphesi varlığında ilk istenecek tetkik...** Direk grafi
- **Korozif madde içen bir hastada perforasyon ekarte edildikten sonra yapılması gereken tetkik...** Endoskopi
- **Korozif özofajitin komplikasyonları...**
  - ✓ Striktür
  - ✓ Özofagus skuamöz kanser
- **Atopik bünyesi olan genç bir hastada disfaji, gıda takıntısı ve atipik göğüs ağrısı varlığında en olası tanı...** Eozinofilik özofajit
- **Eozinofilik özofajitte tipik endoskopi bulgusu...** Özofageal halkalar (trakea benzeri özofagus)
- **Eozinofilik özofajit tedavisi...**
  - ✓ PPI ile başlanır (GÖRH'e bağlı bulguları düzeltir)
  - ✓ Yanıtsızsa: Glukokortikoidler ve eliminasyon diyeti
- **Hap özofajitine en sık yol açan ilaç...** Doksisisiklin (diğer ilaçlar: potasyum tuzları, bifosfonatlar vb)
- **Hap özofajitinde lezyonun yerleştiği özofagus bölümü...** Orta kısım
- **Sadece katı gıdalara karşı intermittan disfaji varlığında en olası tanı...** Schatzki halkası (özofagus alt uç)
- **Demir eksikliği anemisi ve disfaji olan hastada en olası tanı...** Plummer-Vinson sendromu (Üst özofageal web)
- **Plummer-Vinson sendromu ile ilişkili komplikasyon...** Özofagus skuamöz hücreli kanser
- **Kusmaya bağlı gelişen özofagus yırtıkları...**
  - ✓ Mukozal → Mallory Weis sendromu (GIS kanama)
  - ✓ Tam kat → Boerhaave sendromu (Perforasyon)